

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/77/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114216424
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3114216424.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa E. J. I., s.r.o., IČO XXXXXXXX, so sídlom D., N. 5, zastúpený T. J., s.r.o., so sídlom v D., N. X proti odporkyni O. Q., bytom C. XX, T., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne U. N., IČO: XXXXXXXX, zastúpeného JUDr. O. P., advokátom so sídlom J. J. X/A, Q. o zaplatenie 2.027,14 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. septembra 2015, č. k. 17C/14/2015-53, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi m e n í tak, že navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 239,23 eur, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. O. P., advokáta, do troch dní.

Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 23,02 eur, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. O. P., advokáta, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil, rozhodol o vrátení zaplateného preplatku súdneho poplatku za podanie návrhu na začatie konania vo výške 114,80 eur navrhovateľovi. O trovách konania rozhodol tak, že odporkyňa a vedľajší účastník na strane odporkyne nemajú právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom na začatie konanie domáhal od odporkyne zaplatenia sumy 2.027,14 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Pred začatím pojednávania zobrať navrhovateľ svoj návrh na začatie konania späť v celom rozsahu bez uvedenia dôvodu, preto z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania. Súd prvého stupňa konštatoval, že odporkyňa bola v konaní úspešná, preto má právo na náhradu trov konania, avšak nakoľko jej žiadne trovy konania zo spisu nevyplývajú a žiadne trovy si neuplatnila právo na náhradu trov jej nepriznal. Konštatoval, že právo na náhradu trov konania má aj vedľajší účastník na strane odporkyne. V súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka sa zaoberal otázkou, či právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, ktorý je U. je účelné. Vyslovil záver, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom v konaní účelné nebolo. Uviedol, že vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Uvedený názor súdu je v súlade aj s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čo vyplýva napr. z jeho uznesenia sp. zn. 6 MCdo 9/2013 z 20.06.2014. V danom prípade právny zástupca vedľajšieho účastníka urobil v konaní dva úkony právnych služieb, za ktoré si uplatnil právo na náhradu trov konania. Išlo o prevzatie zastúpenia a o písomné vyjadrenie k návrhu. Po posúdení obsahu tohto vyjadrenia súd prvého stupňa konštatoval, že ide o posúdenie právne a skutkovo nenáročné, ide o vyjadrenie, ktoré právny zástupca vedľajšieho účastníka zasiela v desiatkach prípadov, ktoré prejednávajú konajúci súd. Tieto vyjadrenia sa vo svojej podstate nijako nelíšia. Je v nich uvedená námietka premlčania, sú citované ustanovenia právnych predpisov a je v nich uvedená rovnaká právna argumentácia. Vyjadrenie mohol

urobiť vedľajší účastník aj bez svojho právneho zástupcu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 96 ods. 1, 3 a § 146 ods. 2 O.s.p. O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 2 zákona č. 71/92 Zb.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane odporkyne. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v tejto časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi prizná náhradu trov konania vo výške 239,23 eur a náhradu trov odvolacieho konania vo výške 64,84 eur. Poukazoval na tú skutočnosť, že navrhovateľ skupuje veľké množstvo pohľadávok, ktoré sú premlčané, prípadne pohľadávok, na ktoré nemá platný právny titul, pričom ich následne, aj napriek vedomosti o ich nedostatkoch a taktiež napriek nedostatku listinných či iných dôkazov (ako tomu je aj v danej veci), uplatňuje v konaní pred súdom. Odporcami sú prevažne väčšine spotrebiteľia, ktorí majú v rámci dodávateľsko-spotrebiteľských vzťahov postavenie slabšej zmluvnej strany. Poukazoval aj na tú skutočnosť, že aktívnym prístupom a ochranou žalovaného spotrebiteľa vedľajším účastníkom bol v súčasnosti vytvorený stav, kedy navrhovateľ a jemu obdobné spoločnosti prestali podávať na súdy návrhy založené na pochybných právnych tituloch, resp. tieto podávajú už len v minimálnej miere. Dôvodil, že úlohou vedľajšieho účastníka je pomoc v spore odporcovi. Uviedol, že je to práve dodávateľ, ktorý v obdobných konaniach podáva jednoduché (formulárové) návrhy, ktoré v mnohých prípadoch nie sú ani len skutkovo či právne dôvodné. Navrhovateľ ako „dominus litis“ vymedzuje v návrhu predmet sporu, uvedie svoje skutkové tvrdenia a právne argumenty. Úlohou právneho zástupcu vedľajšieho účastníka je v konečnom dôsledku brániť práva slabšieho v konaní (spotrebiteľa) a nemôže mu byť na ujmu to, že vecne reaguje a rozporuje obsahovo jednoduché podanie navrhovateľa. Trval na tom, že trovy boli účelne vynaložené, právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je potrebné hodnotiť ako dôvodné a účelné, sledujúce legitímny cieľ. Svoj vstup do konania považoval za opodstatnený, pretože navrhovateľ vzal návrh späť až po vstupe vedľajšieho účastníka do konania, v písomnom vyjadrení zo dňa 21.05.2015, ktoré bolo preukázateľne účinným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v súdnom konaní. Navrhovateľ teda až po písomnom vyjadrení a oboznámení sa s obsahom podaného vyjadrenia vzal návrh v celom rozsahu späť, čo nasvedčuje tomu, že vstup do konania naplnil svoj primárny účel a teda ochranu práv žalovanej spotrebiteľky. V súvislosti s uvedeným treba brať do úvahy, že spotrebiteľ bol v predmetnej veci úspešný a v dôsledku aktivity vedľajšieho účastníka, a teda z hľadiska samotného cieľa a poslania činnosti združenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa sú trovy konania, náhradu ktorých požaduje, objektívne účelné. Navrhovateľ svojimi neúspešnými pokusmi, ktoré spočívajú v žalovaní nedôvodných nárokov na súdoch spôsobuje trovy konania, ktoré by mal byť v prípade jeho neúspechu povinný nahraďiť úspešnej protistrane, v danej veci vedľajšiemu účastníkovi. Dôvodil, že nemožno mať žiadne ilúzie o ušľachtilých pohnútkach navrhovateľa vo vzťahu k späťvzatiu návrhu. Navrhovateľ veľmi pragmaticky v snahe nenavýšovať vo svoj neprospech trovy konania a zachrániť podstatnú časť zaplateného súdneho poplatku berie návrhy späť na súdoch, kde združenie vstupuje do spotrebiteľských konaní, pretože si je dobre vedomý, že zahlcuje súdy desaťtisícami návrhov o premlčané spotrebiteľské pohľadávky aj o pohľadávky z neprijateľných zmluvných podmienok a pohľadávok vzniknutých po použití nekalých obchodných praktík. Domáhal sa použitia princípu rovnosti zbraní. Uviedol, že v predmetnej právnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, teda je nutné použiť normy spotrebiteľského práva, aj výkladové pravidlá pri ich aplikácii. Nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov EÚ v rámci ochrany spotrebiteľa musí zohrávať aj súdna moc náležitou aplikačnou praxou, a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľov. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu činnosť krajských súdov.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý navrhol uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 64,84 eur. Zastával názor, že vedľajší účastník, U. musí byť samé z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, keďže jeho účelom je okrem iného kolektívna ochrana spotrebiteľov, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. U. ako vedľajší účastník vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie návrhu a návrh na priznanie trov konania. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Nevidel význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka. Zastával názor, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti

konania, na ktorú skutočnosť súd prvého stupňa správne prihliadol, keď vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/15/2014 a sp. zn. 6MCdo/5/2013.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi a zistil, že uznesenie okresného súdu je potrebné v napadnutej časti podľa § 220 O.s.p. zmeniť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého netreba nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Predmetom preskúmania odvolacím súdom bol len výrok, ktorým bolo rozhodnuté, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania nepriznáva. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení konania, vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania odporkyni a vrátení súdneho poplatku nebolo účastníkmi odvolanie napadnuté, v tejto časti uznesenie súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť, a preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v tejto časti nepreskúmal (§ 206 O.s.p.).

V sporovom občianskom súdnom konaní má účastník zásadne právo na náhradu trov konania, ak bol v konaní úspešný, prípadne má právo na náhradu podľa pomeru úspechu vo veci (§ 142 O.s.p.). Výnimka zo zásady stanovenej v ust. § 142 O.s.p. je uvedená v § 146 O.s.p., podľa ktorého nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené. Podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. platí náhradu trov konania ten z účastníkov, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené (zodpovednosť za zastavenie konania). Toto zavinenie je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nakoľko nárok na náhradu trov konania je nárokom, ktorý má oporu v ustanoveniach procesného práva, a preto o otázke, či účastník konania zavinil, že konanie muselo byť zastavené, je z pohľadu relevancie významný iba procesný výsledok. Za predpokladu, že k späťvzatiu návrhu, ktorý bol podaný dôvodne, došlo pre správanie sa odporcu, je povinný hradiť trovy konania odporca (§ 146 ods. 2 druhá veta O.s.p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že k späťvzatiu návrhu zo strany navrhovateľa došlo pred začatím pojednávania vo veci samej. Z procesného hľadiska v tomto prípade zásadne platí, že zastavenie konania zavinil navrhovateľ, a preto je povinný zaplatiť odporkyni náhradu trov konania. V predmetnom konaní vystupoval na strane odporkyne vedľajší účastník, preto navrhovateľ je v danom prípade povinný zaplatiť náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne.

Zákonom č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15. 10. 2008, ktorým sa menil a dopĺňal Občiansky súdny poriadok, zákonodarca umožnil vstup do konania ako vedľajšieho účastníka i takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov. Cieľom tejto novej právnej úpravy bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Takýmto osobitným predpisom je i zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane práv spotrebiteľa, z § 3 ods. 4 ktorého vyplýva právo spotrebiteľov združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Združenie môže právo spotrebiteľov chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník. I keď vedľajší účastník je tretou osobou, o právach a povinnostiach ktorej sa v konaní nekoná, môže v konaní vykonať všetky procesné úkony s výnimkou úkonov, ktoré znamenajú dispozíciu s konaním alebo s predmetom konania a úkonov, ktoré učinil sám účastník. Procesné úkony vykonáva vedľajší účastník vo svojom mene, ak však odporujú úkonom podporovaného účastníka, posudzuje ich súd po uvážení všetkých okolností. Keďže vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, má právo zvoliť si i právneho zástupcu v občianskoprávnom konaní v zmysle zákonom ustanovených možností /§ 24, § 25 ods. 1 O.s.p./. V tomto smere už Ústavný súd Slovenskej republiky prijal záver, že právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana, pričom hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v článku 47 ods. 2 ústavy /súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy/ majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia konania, t.j. do právoplatného rozhodnutia. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. Neúčelnosť vynaložených trov vedľajšieho účastníka nemožno pritom vyvodiť len zo skutočnosti, že ide z jeho strany o paušálne vstupy do mnohých konaní, že by

mal vedieť sám poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc alebo že jeho podania sú vyhotovené vo všeobecnej rovine, keďže takéto oprávnenie mu vyplýva priamo zo zákona a vstupom do konania len naplňal cieľ a základné poslanie svojho vzniku. Za situácie, že sa vedľajší účastník konania vo veci kvalifikovaným spôsobom vyjadril tak ako v tomto prípade, keď vzniesol odôvodnenú námietku premlčania nemožno trovy vynaložené vedľajším účastníkom v tomto konaní označiť za neúčelné, neefektívne alebo nehospodárne.

Ak aj vedľajší účastník vo svojich podaniach používa opakujúce sa argumenty, vychádzajúce zo súdnej praxe, Občiansky súdny poriadok takýto spôsob obrany nevyklučuje a zároveň nemožno prehliadnuť, že druhá procesná strana v obdobných právnych sporoch na uplatnenie svojho práva používa rovnakú / takmer totožnú/ argumentáciu, čo je odvolaciemu súdu známe z úradnej činnosti. Okrem uvedeného je samotnú účelnosť trov podľa názoru odvolacieho súdu potrebné posudzovať aj vo väzbe na výsledok sporového konania, ktoré pre odporkyňu po intervencii vedľajšieho účastníka dopadlo v konečnom dôsledku úspešne.

Odvolací súd konštatuje, že nepriznanie trov vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu by znamenalo v konečnom dôsledku porušenie princípu rovnosti zbraní v občianskom súdnom konaní. Pokiaľ je prípustné, aby samotný navrhovateľ bol právne zastúpený v konaní, ktoré podľa názoru súdu prvého stupňa nespĺňa znaky právne zložitejšieho prípadu a v prípade svojho procesného úspechu by mu bola priznaná náhrada trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, môže si aj vedľajší účastník na strane odporkyne, vychádzajúc z § 93 ods. 4 O.s.p., zvoliť právneho zástupcu, ktorý ho bude v konaní zastupovať a ktorému pri splnení zákonných predpokladov rovnako prislúcha právo na náhradu trov právneho zastúpenia, ak tu nie sú iné okolnosti hodné osobitného zreteľa, pričom takéto iné okolnosti v prejednávanej veci odvolacím súdom zistené neboli.

Preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Náhrada trov konania vedľajšieho účastníka pozostáva z náhrady trov právneho zastúpenia v celkovej výške 239,23 eur. V danej veci sa navrhovateľ podaným návrhom proti odporkyňi domáhal zaplataenia 2.027,14 eur s príslušenstvom, preto základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby sa určuje z tejto istiny a podľa ust. § 10 ods. 1 Vyhlášky MSSR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb predstavuje 91,29 eur. Právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal dva úkony právnej služby, a to príprava a prevzatie zastúpenia (§ 14 ods. 1 písm. a) cit. vyhlášky) a vyjadrenie k žalobnému návrhu (§ 14 ods. 1 písm. b) cit. vyhlášky), za ktoré mu patrí tarifná odmena v celkovej výške 182,58 eur. Podľa ust. § 16 ods. 3 cit. vyhlášky patrí právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka aj náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 2 x 8,39 eur, t. j. spolu 16,78 eur. Vzhľadom k tomu, že právny zástupca vedľajšieho účastníka je platiteľom daní z pridanej hodnoty, zvýšila sa odmena a náhrady vo výške 199,36 eur podľa § 18 ods. 3 cit. vyhlášky o 20 % DPH, t. j. o sumu 39,87 eur. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred súdom prvého stupňa tak spolu predstavujú sumu vo výške 239,23 eur.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 3, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 23,02 eur. Predmetom odvolacieho konania bola suma 239,23 eur, predstavujúca náhradu trov konania, a preto vedľajšiemu účastníkovi patrí náhrada trov odvolacieho konania spočívajúca v odmene za právne zastúpenie podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 3 písm. d), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z., vypočítaná z tejto hodnoty za jeden úkon právnej pomoci 21,58 eur, znížená na polovicu základnej sadzby, t. j. 10,79 eur za podanie vyjadrenia, režijný paušál 8,39 eur + 20 % DPH z odmeny a náhrad, t. j. 3,84 eur, spolu trovy odvolacieho konania vo výške 23,02 eur.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.